

Г.Г. Забарний,
Р.А. Калюжний, В.К. Шкарупа

ОСНОВИ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Навчальний посібник

Київ - 2002

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ

ББК 67.0а729

З-12

Рецензенти:

доктор юридичних наук, професор Є.В. ДОДІН,
кандидат юридичних наук, доцент Л.П. САМОФАЛОВ

Забарний Г.Г., Калюжний Р.А., Шкарупа В.К.

Основи держави і права: Навчальний посібник. - К.: Вид. ПАЛИВОДА. А.В., 2002. - 3-є вид., доп. та перероб. - 384 с.

ISBN 966-8037-06-5

Даний навчальний посібник підготовлений згідно діючої в системі Міністерства освіти України програми з правознавства, базується на чинному законодавстві України та нових юридичних літературних джерелах.

Структурно посібник поділяється на розділи, в яких у системній формі подається теоретичний матеріал про самі поняття "держава", "право", конституційні засади державного устрою України, права і свободи громадян, судову діяльність та діяльність інших правоохоронних органів, основи окремих галузей публічного та приватного права. Крім того, в ньому подано запитання, тести, кросворди, чайнворди, головоломки для самоперевірки знань.

Автори пропонують матеріали посібника вступникам до вищих закладів освіти, вчителям, учням загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів та всім, хто цікавиться основами юриспруденції.

У посібнику нормативні акти подано станом на 1 вересня 2002 року.

© Забарний Г.Г., Калюжний Р.А.,

Шкарупа В.К., 2002 р.

© Видавець Паливода А.В., 2002 р.

© Дизайн та макет обкладинки
здійснено студією "Ді-РЕКС Дизайн"

© Художник Лада Холошо, 2002 р.

ISBN 966-8037-06-5

СЛОВО ДО ЧИТАЧА

"Навчаючи, ми самі вчимося", - аксіоматичне висловився майстер ораторського мистецтва античності Сенека-ритор про цінність публічної пропаганди знань.

У сучасних умовах розбудови правової держави та громадянського суспільства в Україні, що базується на зміцненні гарантій прав людини і громадянина, важливим є піднесення на належний рівень правосвідомості і правової культури населення. Велике значення в цьому процесі належить правовому вихованню і правовій освіті, адже сьогодні без належного рівня правових знань і навичок неможлива свідома участь особи у суспільному житті. Для того, щоб бути гідним громадянином незалежної демократичної України, необхідно опанувати досягненнями світової і вітчизняної правової культури, сприймати ідеали демократії, навчитися юридичними засобами захищати загальні суспільні цінності і свої власні конституційні права. Саме на досягнення цих цілей і спрямований підготовлений колективом авторів навчальний посібник, який базується на чинному законодавстві України, практиці його застосування і нових юридичних літературних джерелах. Він допоможе учням середніх загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів оволодіти юридичними знаннями в межах діючої в системі Міністерства освіти і науки України програми; надасть допомогу абітурієнтам при складанні вступних екзаменів до юридичних навчальних закладів. Посібник є корисним для тих, хто вивчає право в неюридичних навчальних закладах та для широкого кола читачів як довідковий матеріал з правознавства.

Структурно посібник поділяється на розділи, в яких компактно викладено теоретичний матеріал про самі поняття "держава", "право", конституційні засади державного устрою України, права і свободи громадян, судову діяльність та діяльність інших правоохоронних органів, основи окремих галузей публічного та приватного права.

Від чисельної юридичної літератури, що нині видається, таке видання відрізняється своєрідною формою подання матеріалу - в кінці кожного розділу запропоновані запитання та тестові завдання, що дозволяють перевірити засвоєний теоретичний матеріал та закріпити його в пам'яті. Крім того, для поглиблення інтересу пропонується вирішення кросвордів, чайнвордів, головоломок, розроблених Б.М. Безділько, О.О. Магдик (100 завдань з правознавства. Посібник для учнів шкіл та ПТУ, вчителів правознавства, абітурієнтів юридичних вузів, - ПОІПОПП, 1996)

У кінці посібника наведено приклад екзаменаційного білета та варіант орієнтовної відповіді на нього, а також відповіді на кросворди, чайнворди і головоломки.

